

Post festum: VIDIK fest 2023 i Međunarodni znanstveni simpozij (Split, 8.05.-12.05.2023.)

EUROPA PRED NOVIM IZAZOVIMA KULTURE SMRTI

Maria D.S. Galera

Stjepo Bartulica

Marijana Kompes

International scientific symposium **POLITICAL PERSPECTIVE OF THE COMMON GOOD** / Split, 8.05.-10.05.2023.

Utorak, 9.05.2023.

Drugog dana simpozija govorila je **s. Helen Alford** sa Papinskog sveučilišta Angelicum u Rimu i predsjednica Papinske akademije za društvene znanosti. Ona se u svom izlaganju najviše referirala na sadašnju krizu kršćanske demokracije u Europi. Govorila je da je sadašnja kriza prilika za promjenu. Slična situacija bila je prije Drugoga svjetskoga rata i tada je kriza koja je imala za posljedicu totalitarne režime i opasne ideologije dovela do razvoja kršćanske političke misli i jedne nove mirotvorne politike. U tome su posebno prednjačili francuski intelektualci poput Jacquesa Maritaina (1882.-1973.), Etiennea Gilsona (1884.-1978.) i Emanuela Mouniera (1905.-1950.).

Jacques Maritain je bio kršćanski filozof koji je sudjelovao u radnoj skupini za donošenje *Deklaracije o ljudskim pravima* 1948. g. u UN-u. Temeljno polazište ovih intelektualaca u političkom promišljanju općeg dobra polazi od dostojanstva ljudske osobe i svetosti života.

María Dolores Sánchez Galera iz Dikasterija za cjeloviti ljudski razvoj je predstavila je vodič *Our common home* koji je nastao kao plod suradnje Dikasterija i Stockholm Environment Instituta (SEI). Vodič povezuje klimatske promjene, bioraznolikost i održivi razvoj s porukama pape Franje iz enciklike o brizi za naš zajednički dom *Laudato si'* (2015.).

Stjepo Bartulica, saborski zastupnik i profesor na Hrvatskom katoličkom sveučilištu, govorio je o *woke* ideologiji. Istaknuo je *woke* ideologija sekularna religija koja poput komunizma ima svoje dogme. Kao što se komunizam u Europi na kraju raspao, tako će i *woke* ideologija kad tad urušiti jer se protivi naravnom poretku. Začetnici ove teorije nemaju nikakvih valjanih znanstvenih dokaza za

svoje teorije. Danas se u svijetu i to najviše u Americi budi otpor prema ovoj nametnutoj ideologiji koja ulazi na velika vrata u obrazovni sustav a koja sad već broji 73 roda. Svjedoci smo da se najveće korporacije pretvaraju u aktivističke organizacije koje promoviraju rodnu agendu. Govoreći o općem dobru ne smijemo zanemariti činjenicu da se javni interes ne može temeljiti na lažnoj svijesti i teorijama koje nemaju veze sa znanošću.

Marijana Kompes sa Hrvatskog katoličkog sveučilišta je govorila o općem dobru u kontekstu podjele između politike i etike. Referirala se na sam pojam općeg dobra kojeg prvi put u crkvenim dokumentima definira i razrađuje papa Ivan XXIII., u enciklici [Mater et magistra](#) (1961.) a kasnije i u enciklici [Pacem in terris](#) (1963.). Pravo na opće dobro odnosi se na one resurse koji moraju biti zajednički. Ne smiju se privatizirati jer po naravi pripadaju svim ljudima. Svaka privatizacija javnog dobra bila bi znak najgrubljeg oblika kolonijalizma i totalitarizma.

Američki akademik **Joseph Weiler**, stručnjak za međunarodno pravo i dobitnik nagrade Ratzinger 2022. g. od pape Franje, govorio je o sekularizmu kao novoj civilnoj religiji. Mi danas živimo u postkonstantinovskom periodu u kojemu je religija minorizirana. S pravom se može govoriti da se Europa odriče kršćanskih korijena. Govoreći o općem dobru naglasio je da taj pojam ne možemo promatrati samo na materijalnoj razini u okviru socijalne države ne razmišljajući i o drugim vrijednostima jednako važnima pojedincima a to su obitelj, domovina i vjera. Sva ta tri elementa *patria-familia-chiesa* potiču nas na ljubav i odgovornost i predstavljaju vrijednosti po sebi. Sekularizam je promašena ideologija jednako kao i kristofobija. Religija nosi transcendentnu vrijednost koja pojedinca poziva na odgovornost. Akademik Weiler poziva kršćane da se ne srame svog identiteta jer vjera nije privatna stvar. Nakon izlaganja sudionici simpozija su pogledali i komentirali video dostupan na internetu pod

nazivom **Crucifix in the Classroom** u kojemu akademik Weiler, inače Židov, gorljivo brani nošenje križa u javnim školama u slučaju Lautsi koji je pokrenut pred Europskim sudom za ljudska prava prije 12 godina. Weiler je tada iznio argumente u ime osam zemalja (Armenija, Bugarska, Cipar, Grčka, Litva, Malta, Ruska Federacija i San Marino) tražeći od žalbenog vijeća ECHR-a da poništi odluku nižeg doma o zabrani unošenja križeva u talijanske učionice javnih škola.

Na popodnevnom panelu govorio je **Bruno Petrušić** o socijalnom nauku Crkve u djelima **fra Špira Marasovića** i sociologa **Željka Mardešića**.

Drugi govornik na poslijepodnevnom panelu bio je bivši ministar vanjskih i europskih poslova (2016-2017), bivši zastupnik u Europskom parlamentu (2013-2016) i saborski zastupnik **Davor Ivo Stier** (HDZ). On je govorio o judeo-kršćanskim korijenima europske kulture i razvoju kršćanske demokracije nakon Drugoga svjetskoga rata osobito u idejama koje su zastupali oci ujedinjene Europe **Robert Schuman** i **Alcide De Gasperi**. Danas kada obilježavamo 10 godina pristupanja Republike Hrvatske europskim integracijama Stier je posebno istaknuo Schumanove riječi da je "zadaca kršćana u politici upravo u tome da izravno upućuju na obranu općeljudskih vrijednosti".

Danas kada se kršćanske vrijednosti u svim segmentima sekulariziraju potrebno je upozoriti na ono o čemu je pisao i papa Ivan Pavao II. kad je govorio o opasnom savezu etičkog relativizma i demokracije. Kršćanska demokracija u pluralnom društvu djeluje kao politička platforma na principima socijalnog nauka Crkve i kršćanske antropologije. Ona se tih svojih temeljnih principa ne može odreći. Istaknuo je da i svoj primjer dok je bio eurozastupnik kad se glasovao protiv **izvještaja Estrela** u Europskom parlamentu 2013. g. Tada je Europski parlament odbacio izvješće socijalističke zastupnice Portugala Edite Estrele kojom se tražilo da se pravo na pobačaj i liberalni spolni odgoj uvrste u temeljna ljudska prava. Umjesto tog izvješća usvojena je alternativna rezolucija iz redova konzervativaca (AECR) i pučana (EPP) sa samo sedam glasova razlike. Na taj način je zaustavljeno uvođenje permissivnog spolnog odgoja u međunarodne pravne dokumente.

Danas, deset godina kasnije, svjedočimo ratificiranju Istanbulske konvencije u Europskom parlamentu i uvođenju rodne agende. Pred europskim konzervativcima i demokršćanima veliki su izazovi jer trendovi se mijenjaju, ali načela ostaju.

Druga večer simpozija završila je u ugodnom druženju i razmjeni ideja sudionika i posjetitelja u studentskom Kampusu.

HUB/Vidik-fest